

Sygn. akt I CSK 2961/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa – Wojewody Podkarpackiego
przeciwko T. P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 24 listopada 2021 r. sygn. akt I ACa 549/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie I ACa 549/20 z powództwa Skarbu Państwa – Wojewody Podkarpackiego przeciwko T. P. o zapłatę, oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 31 stycznia 2020 r. oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powód skargą kasacyjną z 22 lutego 2022 r. zaskarżył powyższy wyrok w całości, wnosząc o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy od ponownego rozpoznania temu

Sądowi i orzeczenia o kosztach procesu; ewentualnie uchylenie wyroku i jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 237 603,58 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 235 046,58 zł od dnia 26 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty i od kwoty 2 557,00 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda Skarbu Państwa kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jak też zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda Skarbu Państwa kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej; w każdym przypadku zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda Skarbu Państwa kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Strona powodowa wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 411 pkt 2 k.c. wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądowym, przy czym w uzasadnieniu wskazywała na istnienie istotnych zagadnień prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełniała ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przy czym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest charakterystyczne

dla zagadnienia prawnego i o konieczności rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego w uzasadnieniu wniosku strona powodowa traktuje. Niewątpliwie istnienie zagadnienia prawnego jest przesłanką, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. istniejącą niezależnie od przesłanki potrzeby wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym. Biorąc pod uwagę niekompatybilność wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z jej uzasadnieniem skonstatować należy, że skarżący nie wykazał, aby w sprawie istniała potrzeba wykładni art. 411 pkt 2 k.c., która to norma w jego ocenie wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądowym.

Niezależnie od powyższego, odpowiadając na postawione w skardze kasacyjnej pytanie: „Czy do świadczenia spełnionego w wykonaniu obowiązku prawnego stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym, następnie uchylonym, może znaleźć zastosowanie art. 411 pkt 2 k.c.?” oraz „Jaka chwila jest miarodajna dla oceny zgodności świadczenia z zasadami współżycia społecznego - chwila jego spełnienia czy też chwila wyrokowania?” Sąd Najwyższy stwierdza, że zagadnienia te były już przedmiotem jego wypowiedzi. W nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie wyklucza się, że art. 411 pkt 2 k.c. może mieć zastosowanie do świadczenia nienależnego, o którym jest mowa w art. 410 § 2 k.c. Jednym z takich świadczeń jest świadczenie spełnione w wyniku wydania przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku, następnie uchylonego przez Sąd Najwyższy, gdy Sąd ten jednocześnie wydaje rozstrzygnięcie reformatoryjne, w wyniku którego powództwo zostaje oddalone w całości. W takiej sytuacji odpada podstawa prawna świadczenia. Jest to jeden z przypadków nienależnego świadczenia, opisanych w art. 410 § 2 k.c. Odnosnie zaś do oceny zgodności świadczenia z zasadami współżycia społecznego Sądy przyjmowały całokształt okoliczności sprawy istniejący w chwili wyrokowania, a więc okoliczności istniejące zarówno w chwili wyrokowania, jak i spełnienia świadczenia (wyroki Sądu Najwyższego: z 9 kwietnia 2019 r., V CSK 20/18; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 670/22).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[as]